

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI

**GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE WSCHOWA NA
LATA 2021-2025**

ZA ROK 2022

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wschowa na lata 2021– 2025 został uchwalony dnia 30 listopada 2020r. – uchwała Nr XXII/209/2020 Rady Miejskiej we Wschowie.

Sprawozdanie zostało wykonane przez Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie, który został wyznaczony do koordynowania działań na podstawie zebranych informacji od instytucji i podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

Realizatorami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wschowa na lata 2021 – 2025 w roku 2022 byli:

- Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie,
- Komenda Powiatowa Policji we Wschowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna we Wschowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie,
- I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej we Wschowie,
- Prokuratura Rejonowa we Wschowie,
- placówki oświatowo-wychowawcze na terenie Gminy Wschowa,
- placówki medyczne na terenie Gminy Wschowa.

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc poprzez zintegrowane działania wszystkich służb oraz podniesienie świadomości społecznej odnośnie przemocy. Założono, że powyższy cel zostanie osiągnięty poprzez realizację 6 celów operacyjnych:

- I. Rozpoznawanie i monitorowanie skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Wschowa.
- II. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- III. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą.
- IV. Cel operacyjny: Działania z osobami stosującymi przemoc w rodzinie
- V. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej.
- VI. Działania profilaktyczne i edukacyjne społeczności lokalnej.

I. Rozpoznawanie i monitorowanie skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Wschowa.

Gmina Wschowa w 2021 roku zawarła umowę z Centrum Profilaktyki i Reedukacji "ATELIER" na przeprowadzenie diagnozy profilaktycznej na terenie Gminy Wschowa. Diagnoza obejmowała m.in. obszar zjawiska przemocy w Gminie Wschowa.

Diagnoza ta jest nadal aktualna, a założony w programie cel został zrealizowany w roku 2021.

W okresie VIII – IX.2022 roku na potrzeby opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wschowa na lata 2023 – 2030 przeprowadzone zostało badanie, w którym również ujęto problematykę zjawiska przemocy w zakresie rozszerzającym poprzednią diagnozę.

Badanie miało na celu ukazanie skali problemów społecznych, w tym przemocy, wśród mieszkańców Miasta i Gminy Wschowa. Grupa badawcza byli uczniowie i dorośli z terenu Gminy Wschowa. Łącznie było to 406 osób.

Badania wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów zostały wykonane zgodnie z metodą ilościową, w przypadku osób dorosłych za pomocą techniki PAPI, natomiast wśród uczniów – CAWI.

W ramach prowadzonych badań diagnozujących lokalne problemy społeczne przeprowadzone zostały również konsultacje społeczne, w formie warsztatowej z przedstawicielami instytucji publicznych, tj. członkami Zespołu ds. Opracowania Strategii oraz dorosłym mieszkańcami Gminy, które umożliwiły rozpoznanie najdotkliwszych w ich opinii problemów, ich przyczyn oraz wskazanie potencjalnych rozwiązań.

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy danych zastanych, przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych oraz konsultacji z przedstawicielami instytucji pomocowych i mieszkańcami, wyróżnione zostały najważniejsze obszary problemowe w zakresie dotyczącym zjawiska przemocy w Gminie Wschowa.

II. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonuje na podstawie uchwały Nr XI/95/11 Rady Miejskiej we Wschowie z dnia 29 czerwca 2011r. W 2022 roku wydane zostały przez Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa zarządzenia zmieniające skład Zespołu Interdyscyplinarnego:

- zarządzenie nr B.0050.141.2022 Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa z dnia 25 lipca 2022r. w sprawie zmiany składu Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

- zarządzenie nr B.0050.191.2022 Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa z dnia 25 października 2022r. w sprawie zmiany składu Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

Zgodnie z art. 9 a ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r. poz. 1249 ze zm.) obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie.

Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w roku 2022 odbył 60 posiedzeń. Najczęściej członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, spotykali się w ramach powoływania odpowiednich grup roboczych. Łącznie uczestniczyli w 56 takich posiedzeniach. Raz na kwartał Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie spotykał się celem omówienia sytuacji rodzin oraz prac grup roboczych i podejmowanych przez nich działań.

W posiedzeniach Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie regularnie uczestniczyli przedstawiciele następujących instytucji: Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie, Komenda Powiatowa Policji we Wschowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej we Wschowie, Zespół Pielęgniarek Środowiskowo - Rodzinnych „Vita-Med”, przedstawiciel organizacji pozarządowej działającej na terenie Gminy Wschowa oraz przedstawiciel oświaty. Natomiast przedstawiciel Prokuratury Rejonowej we Wschowie nie uczestniczył w żadnym spotkaniu. W ramach swoich kompetencji Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołał 45 grup roboczych, na których omówiono sytuację 294 osób. W skład grup roboczych wchodził m.in.: pracownicy socjalni, asystent rodziny, dzielnicowi policji, kuratorzy sądowi, pedagodzy, członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie. Udział w/Wym. osób był bardzo ważny. Wspólna wymiana doświadczeń, spostrzeżeń pozwoliła podjąć szersze działania pomocowe. Bezpośredni sposób przekazywania informacji, podejmowanie konkretnych działań niewątpliwie usprawnia pracę. Na spotkania grup roboczych zapraszano dorosłe osoby podejrzane o doznawanie przemocy oraz wzywano osoby podejrzane o stosowanie przemocy.

III. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą.

W roku 2022 z terenu Gminy Wschowa żadna z osób doświadczających przemocy nie została umieszczona w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia lub Ośrodkach Interwencji Kryzysowej, gdyż nie wystąpiła taka potrzeba. W wyniku działań instytucji pomocowych udzielono wsparcia w zakresie bezpieczeństwa osób doznających przemocy między innymi poprzez zakaz zbliżania się do miejsca zamieszkania.

Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie w ramach pomocy osobom dotkniętym przemocą w 2022 roku udzielił wsparcia:

- 122 osobom w formie poradnictwa zawodowego i rodzinnego,
 - 18 osobom w formie wsparcia socjalnego,
- dodatkowo
- 11 osób skierowano do Lokalnego Punktu Pomocy Pokrzywdzonych Przepięstwem we Wschowie w celu uzyskania pomocy prawnej,
 - 111 osób zostało skierowanych do Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego działającego przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie w celu objęcia wsparciem w formie poradnictwa psychologicznego.

W samym Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym działającym przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie objęto pomocą psychologiczną 109 osób, w tym pomocą psychoterapeuty objętych było 45 osób dorosłych, a pomocą psychologa dziecięcego objętych było 23 dzieci.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Wschowie objęła wsparciem specjalistycznym osoby, które były dotknięte przemocą. Wsparcie psychologiczne skierowane było do osób z zaburzeniami zachowania, zaburzeniami adaptacyjnymi, zaburzeniami depresyjnymi, lękowymi, psychosomatycznymi oraz z zaburzeniami funkcjonowania społecznego. Ponadto wsparcie psychologiczne skierowane było dla ofiar przemocy oraz dla młodzieży po próbach samobójczych, łącznie pomoc otrzymało 12 osób, natomiast pomoc w formie wsparcia pedagogicznego otrzymało 15 osób.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie w ramach działań ochrony pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w Punkcie Specjalistycznym Poradnictwa i Interwencji Kryzysowej objęło pomocą psychologiczną 47 osób, oraz udzielono poradnictwa socjalnego 4 osobom. Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie realizuje

program „Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wschowskim na lata 2021-2024”.

W 2022 roku funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Policji we Wschowie objęli 52 rodziny procedurą „Niebieska Karta”, 72 osobom, wobec których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą w rodzinie zapewniono wsparcie prawne. Osoby te poinformowano o możliwości złożenia zawiadomienia z art.207KK oraz o instytucjach działających na terenie Gminy Wschowa, które w swojej działalności mają za zadanie nieść pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Szkoła Podstawowa Nr 1 we Wschowie objęła wsparciem pedagogicznym 55 uczniów, wsparciem psychologicznym objęto 30 uczniów dotkniętych przemocą w rodzinie.

Szkoła Podstawowa w Osowej Sieni objęła swoim wsparciem pedagogicznym 3 uczniów dotkniętego przemocą w rodzinie.

Szkoła Podstawowa Nr 2 we Wschowie objęła wsparciem pedagogicznym 147 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie w roku 2022 wziął udział w konkursie ofert o dofinansowanie projektu w ramach Programu Ośłonowego, w którym wystąpił o środki finansowe do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w zadaniu „wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” pt. „Nie dla przemocy, tak dla mocy” w celu realizacji programu terapeutycznego. Z uwagi na nieuzyskanie dofinansowania w 2022 roku nie udało się zrealizować zakładanego programu terapeutycznego.

W 2022 roku na terenie Gminy Wschowa nie utworzono grup wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie, gdyż nie wystąpiły takie potrzeby.

W trybie art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. na terenie Gminy Wschowa w roku 2022 zabezpieczono 4 dzieci.

Grupy robocze powołane przez Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2022 roku prowadził pracę z 89 rodzinami, w których istniało prawdopodobieństwo wystąpienia zjawiska przemocy.

IV. Działania z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

W 2022 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęły 94 formularze „Niebieska Karta”, 75 założonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji we Wschowie, 10 zostało sporządzonych przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie, 1 został sporządzony przez Ośrodek

Pomocy Społecznej w Żarowie, 1 wpłynął z Zespołu Interdyscyplinarnego w Jerzmanowej, 1 założony przez funkcjonariuszy z Posterunku Policji w Czempiniu (Komenda Powiatowa Policji w Kościanie), a także 6 założonych przez przedstawicieli oświaty.

W 2022 roku Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie we Wschowie działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta” monitorował pracę grup roboczych w 89 rodzinach. W Szkole Podstawowej w Osowej Sieni w roku szkolnym 2022 były 3 potwierdzone przypadki stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka. W Szkole Podstawowej Nr 1 we Wschowie procedurą „Niebieska Karta” objętych zostało 9 uczniów.

W 2022r. w 53 rodzinach zakończono procedurę „Niebieskie Karty”. W przypadku 30 rodzin zakończenie procedury nastąpiło z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przepuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy, natomiast w 23 rodzinach zakończono procedurę z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań (np. sprawca przemocy już nie zamieszkuje z rodziną, nastąpił rozpad małżeństwa czy związku, nastąpił zgon, sprawca został odizolowany od rodziny – przebywa w zakładzie karnym).

Na terenie Miasta i Gminy Wschowa w 2022r. nie było zgłoszeń o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.

Ponadto dla osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie realizowano program korekcyjno-edukacyjny. Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjny jest jednym z efektywniejszych sposobów pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie w Polsce. Jego celem jest przede wszystkim rozwijanie umiejętności samokontroli i kształtowanie pozytywnych wzorców relacji interpersonalnych. Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne, mają wpływać również na uzyskanie zmiany postaw i zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie, dlatego też są skutecznym sposobem realizacji programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Program kierowany był w szczególności do:

- osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych;
- osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków lub innych środków odurzających, substancji

psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno – edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii;

- osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym (w tym m.in. osoby nie radzące sobie ze złością, które rozładowują napięcia poprzez zachowania agresywne).

W 2022 roku wyniku działań grup roboczych 18 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie skierowano na zajęcia korekcyjno-edukacyjne, które prowadzone były przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie. Powyższy program ukończyły 3 osoby.

Wchodząca w życie, w dniu 30 listopada 2020 r. ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r., poz. 956) wprowadziła zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Kodeksie postępowania cywilnego, dotyczące postępowania zobowiązującego sprawcę przemocy do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z ofiarą przemocy. Wprowadzane zmiany dotyczą nadania Policji oraz Żandarmerii Wojskowej (w stosunku do żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową) uprawnienia do wydania nakazu natychmiastowego opuszczenia mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Nakaz lub zakaz mogą być wydane podczas interwencji podjętej przez funkcjonariuszy lub żołnierzy albo w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie. Ustawa określa również kryteria, które policjanci lub żołnierze mają uwzględniać przy ocenie istnienia przesłanek do wydania nakazu lub zakazu. Nakaz lub zakaz mogą być wydane łącznie, nawet w przypadku nieobecności we wspólnie zajmowanym mieszkaniu osoby stosującej przemoc rodzinie. Będą przy tym natychmiast wykonalne i będą wskazywały m.in. obszar lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc będzie obowiązana zachować. W związku z powyższym realizując to zadanie policjanci z Komendy Powiatowej Policji we Wschowie w 2022 roku zatrzymali w postępowaniu karnym 18 osób, natomiast 20 osób zostało doprowadzonych do Pomieszczenia dla Osób Zatrzymanych w celu wytrzeźwienia.

V. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej.

W ramach zadania instytucje z terenu Gminy Wschowa, biorące udział w realizacji Programu umożliwiły pracownikom udział w szkoleniach obejmujących zakres przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwijania współpracy interdyscyplinarnej. Sześć spośród siedmiu szkół podstawowych działających na terenie Gminy Wschowa w 2022 roku umożliwiło pedagogom szkolnym udział w szkoleniach obejmujących tematykę zjawiska przemocy w rodzinie.

W Szkole Podstawowej nr 1 we Wschowie sześć osób uczestniczyło w szkoleniu z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W Szkole Podstawowej nr 2 we Wschowie odbyło się 1 szkolenie dla osób pracujących z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie.

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II we Wschowie zrealizowała 1 szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie pt. "Procedura Niebieskiej Karty, przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci".

Szkoła Podstawowa w Lginiu uczestniczyła w szkoleniu z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tworzeniu planu pomocy, interwencji, współpracy interdyscyplinarnej.

Szkoła Podstawowa w Łysinach wzięła udział w dwóch szkoleniach z zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pt. "Procedura Niebieskiej Karty" oraz „Przemoc w rodzinie”.

Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Konradowie również nabywali wiadomości i umiejętności związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Osowej Sieni nie realizowała szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie w roku 2022 pracownik socjalny uczestniczył w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy pn. „Warsztatowe szkolenie dla Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych – rozmowa z rodzina z problemem przemocy”, „Symptomy wykorzystywania seksualnego z zachowania seksualne dzieci i młodzieży”, „Rozpoznawanie symptomów krzywdzenia dzieci” oraz brały udział w:

- Ogólnopolskiej Konferencji „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”,
- Starogardzkiej Konferencji on-line „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”,
- III Ogólnopolskim Kongresie Wychowanie Trwa Wiecznie pt. „Rodzina źródłem

dobra”.

Ponadto pedagog wraz z pracownikiem socjalnym w roku 2022 rozpoczęli udział w projekcie pn. „Prawo do życia w świecie bez przemocy” – Działanie nr 7 – „Działania wspierające – pomocowe zwiększające możliwości działań w 8 powiatach” w ramach których uczestniczyli w szkoleniach:

- „Praca z osobami doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc”;
- „Przemoc seksualna wobec dorosłych i dzieci”.

W dniu 28 grudnia 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie zorganizowało szkolenie dla kadry pomocy społecznej Powiatu Wschowskiego pn. „Rozpoznawanie i reagowanie na wykorzystywanie seksualne dzieci”. Uczestnikami byli m.in. pracownicy Ośrodków Pomocy Społecznej, Domów Dziecka, Domu Pomocy Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie. Celem szkolenia było nabycie wiedzy na temat wykorzystania seksualnego dzieci i zdobycie umiejętności reagowania w sytuacji podejrzenia wykorzystania oraz uzyskanie merytorycznego wsparcia w zakresie przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci.

Komenda Powiatowa Policji we Wschowie zorganizowała cztery szkolenia dla 96 funkcjonariuszy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach wdrożenia systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii jedna osoba została poddana różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego.

Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie umożliwił pracownikom socjalnym udział w wielu szkoleniach o różnej tematyce, która obejmowała także zakres przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pracownicy socjalni uczestniczyli w 6 szkoleniach o następującej tematyce:

- 1) Jak zorganizować Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze? Tworzenie, skład i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego. Jakie kompetencje ma przewodniczący, zastępca, a jakie sekretarz ZI? Jak zadbać o skuteczną komunikację w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych? Kto i w jakich warunkach zamyka procedurę „Niebieskie Karty”?
- 2) Warsztatowe szkolenie dla Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych - Rozmowa z rodziną z problemem przemocy.

- 3) Komunikacja bez przemocy; Rozpoznawanie i reagowanie na wykorzystywanie seksualne dzieci.
- 4) Procedury Niebieskie Karty, przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci. Cyberprzemoc – jak radzić sobie ze współczesnymi zagrożeniami medialnymi.
- 5) Praktyczne aspekty interwencji wobec osoby doświadczającej przemocy i sprawcy przemocy. Przemoc seksualna wobec dziecka – zadania służb i prawne formy postępowania.
- 6.) Webinar pn.: Jak skutecznie pracować w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Urząd Miasta i Gminy Wschowa zorganizował szkolenie pt. ” Warsztatowe szkolenie dla Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych – rozmowa z rodzina z problemem przemocy”. W szkoleniu wzięło udział 26 osób. Byli to pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Zespołu Pielęgniarek i Położnych VITA-MED, Komendy Powiatowej Policji we Wschowie oraz szkół z terenu miasta i gminy Wschowa. Na szkoleniu poruszono tematy związane z aktami prawnymi, interwencja wobec osoby podejrzanej o stosowanie przemocy, podjęciem pierwszego kontaktu ze sprawca i ofiara przemocy oraz komunikacja w zespole interdyscyplinarnym i grupach roboczych. Szkolenie przeprowadzono przy współpracy z Centrum Profilaktyki i Reedukacji „Atelier”.

VI. Działania profilaktyczne i edukacyjne społeczności lokalnej.

Profilaktyka społeczna jest to system metod i środków mających na celu usuwanie przyczyn ujemnych zjawisk społecznych i stwarzanie warunków prawidłowego funkcjonowania i rozwoju jednostek oraz grup społecznych. Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczanie i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy rozwój. Działaniami profilaktycznymi jest rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy (brozury, plakaty, ulotki itp.), udział w kampaniach społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie organizowanie na terenie gminy, prowadzenie poradnictwa w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz stosunku do grup ryzyka np. małoletnich w ciąży.

Urząd Miasta i Gminy Wschowa ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego

Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wschowa zakupił kampanię profilaktyczną „Reaguj na przemoc”. Kampania zawiera materiały profilaktyczno – edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, przeznaczone dla ofiar przemocy, świadków przemocy oraz sprawców przemocy. Przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii materiały profilaktyczne zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców, przedsiębiorców, w instytucjach, szkołach, centrach medycznych oraz urzędach:

- Urząd Miasta i Gminy we Wschowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie,
- Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- Nowy Szpital we Wschowie,
- Zespół Pielęgniarek i Położnych VITA-MED we Wschowie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „Eskulap”,
- Centrum Medyczne Hubert,
- NZOZ „Salus” Grażyna Koziół – Szablowska,
- Komenda Powiatowa Policji we Wschowie,
- Zespół Kuratorski we Wschowie,
- Szkoła Podstawowa nr 1 we Wschowie,
- Szkoła Podstawowa nr 2 we Wschowie,
- Szkoła Podstawowa nr 3 we Wschowie,
- I Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Tomasza Zana we Wschowie,
- I Zespół Szkół im. Stanisława Staszica we Wschowie.

Dodatkowo na terenie Szkoły Podstawowej w Łysinach, Szkoły Podstawowej w Osowej Sieni, Szkoły Podstawowej Nr 1 we Wschowie, Szkoły Podstawowej nr 2, Szkoły Podstawowej Nr 3 we Wschowie, Szkoły Podstawowej w Lginiu, Szkoły Podstawowej w Konradowie rozpowszechniane były materiały edukacyjne np. plakaty zawierające informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie oraz informacje o instytucjach udzielających pomocy w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie. Powyższe informacje umieszczane były w gablotach szkół, na tablicach informacyjnych itp.

Materiały edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy w roku 2022r. zostały rozpowszechnione również przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie m.in.

plakaty, które wywieszono były na tablicy ogłoszeń w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie, broszury, ulotki dostępne były w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie, dodatkowo informacje umieszczone zostały na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie.

Materiały edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności rozpowszechnione zostały też przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej we Wschowie. Dodatkowo prowadzone były działania pomocowe i edukacyjne w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie polegające na zadaniach o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc w rodzinie jest szczególnie drastycznym problemem w naszym kraju, nie jest zjawiskiem marginalnym. Jest bardziej powszechna niż przemoc, jaka występuje na ulicach i w innych miejscach publicznych. Przemoc w rodzinie jest zamierzonym i wykorzystującym przewagę sił działaniem skierowanym przeciw członkowi rodziny, które narusza jego prawa i dobra osobiste powodując cierpienia i szkody. Człowiek doświadczający przemocy nie może być za nią obwiniany. Dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić, gdyż zarówno bezpośrednie jak i odległe skutki przemocy są groźne dla zdrowia i życia.

W związku z powyższym w szkołach prowadzone były spotkania z rodzicami podczas, których poruszane były zagadnienia profilaktyki przemocy w rodzinie oraz prowadzone były programy profilaktyczne. W Szkole Podstawowej Nr 1 we Wschowie w ramach działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców przeprowadzono 25 spotkań poruszających zagadnienie profilaktyki przemocy. Ponadto przeprowadzono 38 warsztatów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży. W Szkole Podstawowej nr 2 we Wschowie odbyły się 2 spotkania z rodzicami, gdzie poruszane były zagadnienia profilaktyki przemocy. W ramach działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży przeprowadzone zostały 2 programy profilaktyczne.

W Szkole Podstawowej Nr 3 we Wschowie zorganizowano 2 programy profilaktyczne – były to zajęcia dla klas 1 – 3 „Uczymy się dobrych zachowań. Nie tylko słowa. Przemoc ma wiele twarzy” oraz zajęcia dla klas 4 – 6 „Zachowanie, agresja, przemoc. Nie bądź obojętny. Reaguj i pomóż!”. W Szkole Podstawowej w Osowej Sieni w ramach działań edukacyjnych i profilaktycznych obchodzony był „Tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem”. W tym czasie przygotowana została gazetka tematyczna zawierająca informacje, gdzie uzyskać pomoc. Na terenie szkoły rozpowszechniono ulotki informacyjne. Systematycznie przygotowywane były gazetki tematyczne zawierające informacje o tym, czym jest przemoc oraz adresy, numery telefonów instytucji, które udzielają pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie. Ulotki, plakaty i broszury zostały wyeksponowane na korytarzu szkolnym w celu udostępnienia ich rodzicom i opiekunom uczniów w szkole. Do IV.2022 roku w Szkole Podstawowej w Osowej Sieni działał punkt konsultacyjny, w którym dyżur pełnili specjaliści z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej we Wschowie. Na terenie szkoły realizowane były programy profilaktyczne dotyczące profilaktyki uniwersalnej i promocji zdrowia psychicznego tj. „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej” oraz „W krainie emocji”. Szkoła Podstawowa w Lginiu zorganizowała 6 spotkań z rodzicami, na których zostały poruszone zagadnienia profilaktyki przemocy. W ramach działań skierowanych do dzieci i młodzieży przeprowadzono 1 program profilaktyczny. Szkoła Podstawowa w Lginiu wzięła udział w 1 kampanii społecznej na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie przeprowadzonych w gminie. W ramach działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży Szkoła Podstawowa w Łysinach przeprowadziła 3 zajęcia profilaktyczne w pedagogiem: „Definicja przemocy”, „Mówimy NIE! Dokuczaniu” oraz warsztaty dotyczące przeciwdziałania problemowi przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży. W Szkole Podstawowej w Konradowie podejmowano działania mające na celu zapobieżenie uzależnieniom i zjawiskom przemocy, proponowano rodzicom konsultacje psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, na zebraniach z rodzicami i lekcjach wychowawczych poruszano problem trudności emocjonalnych dzieci i młodzieży, trudności wychowawczych, niepowodzeń szkolnych oraz kontaktów rówieśniczych. Prowadzone były programy profilaktyczne: „Bieg po zdrowie”, „Kubusiowi przyjaciele natury”, „Akademia bezpiecznego Puchatka” i „Trzymaj formę”. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie w dniu 30.12.2022 roku zorganizowało, przy wsparciu policji i straży miejskiej, spotkanie profilaktyczne z młodzieżą (dziewczynkami) z rodzinnej pieczy zastępczej, na temat cyberprzemocy oraz jej

konsekwencji prawnych. W roku 2023 spotkania te będą kontynuowane z młodzieżą z instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna we Wschowie w roku 2022 realizowała zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podejmowano działania interdyscyplinarne mające na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym - przemocowym w rodzinie w formie poradnictwa, które realizowane jest poprzez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Zapewnialiśmy specjalistyczne wsparcie psychologiczne, terapeutyczne rodzinom i dzieciom. Prowadzona była indywidualna terapia pedagogiczna, terapia psychologiczna dla osób z zaburzeniami zachowania i zaburzeniami adaptacyjnymi, dla osób z zaburzeniami depresyjnymi, lękowymi i psychosomatycznymi, dla osób z zaburzoną funkcjonalnością społeczną, dla ofiar przemocy oraz dla młodzieży po próbach samobójczych. Łącznie przeprowadzono 203 konsultacje oraz prowadzone były pogadanki i prelekcje dla rodziców i nauczycieli w Poradni oraz na terenie placówek. W ramach działalności profilaktycznej realizowane były projekty terapeutyczne: „Nić porozumienia – zajęcia socjoterapeutyczne”, „Przechrztyć nudę”, „Wsparcie na starcie”, „Bez złości mamy więcej radości”.

Asystentura rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma na celu wsparcie rodzin z problemami wychowawczymi, ale także zmianę systemu opieki nad dziećmi, które pozbawione są opieki rodziców. Asystent rodziny ma na celu pracę z rodziną w problemach nie tylko wychowawczych, lecz także w sprawach codziennych. Realizowana przez niego pomoc polega na wsparciu w przezwyciężeniu trudności, w poprawie sytuacji życiowej, by w przyszłości rodzina samodzielnie pokonywała własne problemy. W 2022r. objętych współpracą z asystentem rodziny było 14 rodzin niewydolnych wychowawczo, w tym 6 rodzin objętych było procedurą „Niebieska Karta”. W związku z powyższym asystent rodziny przeprowadził 63 konsultacje wychowawcze oraz 265 poradnictw rodzinnych w rodzinach objętych procedurą „Niebieska Karta”.

Jednym z najważniejszych działań podejmowanych na rzecz zmniejszenia skali występowania przemocy w rodzinie jest prowadzenie edukacji społecznej oraz działań profilaktycznych zmniejszających ryzyko jej wystąpienia. Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie wzorem lat ubiegłych, tak i w 2022r. brał udział w kampaniach społecznych m.in. w kampanii "Powiedz co czujesz. Zdemaskuj emocje". Była to kampania społeczna Ministerstwa Zdrowia, której celem było zwrócenie uwagi na problemy psychiczne dzieci i młodzieży. Kampania promowała specjalną infolinię oferującą doraźne wsparcie

psychologiczne dzieciom i młodzieży, a także ich rodzicom i opiekunom. Numer działał przez całą dobę, a połączenie z nim było bezpłatne. Młodzi ludzie, którzy od zwykłej rozmowy telefonicznej wolą komunikator, mogli skorzystać z chatu dostępnego na stronie internetowej Rzecznika Praw Dziecka. Ośrodek Pomocy Społecznej aktywnie upowszechnia informacje na temat Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia", które jest placówką prowadzoną przez Stowarzyszenie "Niebieska Linia" na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom KCPU. Oferowana jest pomoc psychologiczna i prawna osobom doznającym przemocy i świadkom przemocy w rodzinie. Pomoc udzielana jest w języku polskim, angielskim, rosyjskim oraz migowym. Podejmuje również działania polegające na kontakcie z lokalnymi instytucjami w celu udzielenia pomocy osobom, które tego potrzebują oraz interwencje wobec osób skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy lub groźby karalnej wobec osoby najbliższej.

W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie aktywnie promował i oferował możliwość uzyskania wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie w Lokalnym Punkcie Pomocy Pokrzywdzonym Przeszłym Przeszłością we Wschowie, gdzie można było uzyskać pomoc i wsparcie dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, świadków przestępstw oraz osób im najbliższych, poprzez m.in. organizowanie i finansowanie pomocy prawnej, pokrywanie kosztów związanych z psychoterapią, pomocą psychiatryczną lub psychologiczną oraz szeroki wachlarz wsparcia finansowego. Z pomocy mogą korzystać również osoby pokrzywdzone innymi przestępstwami niż przemoc (w wyniku uszkodzenia ciała, bójki lub pobicia, wypadku komunikacyjnego, gróźb karalnych, gwałtu/wykorzystania seksualnego, przemocy w rodzinie, nie alimentacji, kradzieży, rozboju, oszustwa, uszkodzenia mienia i innych), świadkowie tych przestępstw oraz członkowie ich rodzin. Pomoc osobom świadczona w ramach projektu jest bezpłatna dla osób zakwalifikowanych do programu. Realizacja zadań związana z udzielaniem pomocy pokrzywdzonym znajduje się w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dn. 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości (Dz. U. z 2019, poz. 683).

O tym, że przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym nikogo nie trzeba przekonywać. Natomiast należy ciągle przypominać, że nie jest to sprawa tylko rodzinna, bo przecież chociażby klaps jest formą przemocy fizycznej wobec dziecka. Działania, jakie podejmował Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie w roku 2022 miały charakter edukacyjny, ale także naprawczy, czy zapobiegawczy - poprzez rozpowszechnianie materiałów (ulotki, broszury) na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz informacyjny,

poprzez umieszczanie na stronach internetowych tutejszego Ośrodka informacji o miejscach i formach wsparcia dla ofiar i świadków przemocy oraz o miejscach wsparcia dla sprawców przemocy.

Podsumowanie

Głównym założeniem „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025” było stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia, który w szczególności skierowany będzie dla rodzin doświadczających przemocy oraz świadków przemocy w rodzinie, a także dla sprawców przemocy celem korygowania ich negatywnych zachowań.

W celu wsparcia rodzin, w których występuje problem przemocy, Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie podejmuje szereg działań wzmacniających więzi członków rodziny w kryzysie, a także umożliwiających im prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. W środowiskach, w których dochodzi do zachowań przemocowych prowadzona jest praca socjalna lub monitoring, a rodziny, w których dotknięte przemocą są dzieci, objęte są wsparciem asystenta rodziny w zakresie wzmacniania kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz edukacji na temat wychowywania dzieci bez użycia przemocy.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze. Poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wsparcie rodziny miało charakter profilaktyczny i naprawczy. Rodzina w pierwszej kolejności otrzymała szeroki wachlarz pomocowy, dzięki któremu zaistniała możliwość zaprzestania negatywnych zachowań i ich skutków przez sprawcę przemocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 dał możliwość wypracowania kompleksowego systemu współpracy między instytucjami dążącymi do przywrócenia prawidłowego funkcjonowania rodziny w społeczeństwie. Stan ten został osiągnięty, ponieważ rodzina dotknięta przemocą otrzymała kompleksowe, interdyscyplinarne wsparcie przy jednoczesnym wykorzystaniu własnych zasobów.

Sporządzili:

Elżbieta Kołodziejczyk, Sylwia Zarzycka